

НАЦИОНАЛЕН ВЕСТНИК

ТРАКИЯ

Брой 7 • год. CII • 7 април 2023 г. • цена 1 лев

www.stdbg.org

Печатно издание: ISSN 1313-7611 • Онлайн издание: ISSN 2815-2638

ХАСКОВО
ТАЧИ
ВОЙВОДАТА
ТАНЮ
НИКОЛОВ

На стр. 6

ТРАКИЙЦИ ПОЧЕТОХА ДЕНЯ НА ТРАКИЯ И 110 ГОДИНИ ОТ ОДРИНСКАТА ЕПОПЕЯ

Денят на Тракия бе честван в цялата страна. Тържествата, организирани от Съюза на тракийските дружества в България, тракийските дружества в страната и Съюза на офицерите и сержантите от запаса и резерва, посветени на 110-ата годишнина от Одринската епопея, започнаха със заупокойни молитви и продължиха с тържествени ритуали за поднасяне на венци и цветя пред паметниците на героите.

Тържеството в столицата бе уважено от вицепрезидента Илияна Йотова, от председателя на Съюза на тракийските дружества в България Красимир Премиянов, Краснодар Беломорски, зам. председател на ЦР на СТДБ и председател на Софийското тракийско дружество, членовете на ВК на Съюза: член кор. проф. Васил Проданов, председател на ТНИ, д-р Ваня Стоянова, научен секретар на ТНИ, д-р Ваня Иванова, главен редактор на в. „Тракия“ и член на ТНИ, Стефан Начев, главен секретар на СТДБ, Мария Божкова, зам.-председател на Софийското тракийско дружество, адв. Ина Лулчева, проф. Георги Янков, инж. Василий Мелиус, проф. Светла Тошкова, проф. Павел Демиров, д-р Юлия Григорова, Динко Желев, Донка Петрова, инж. Чавдар Георгиев, Румен Янков, Светла Пълева, Зорница Радонов, Искра Чернева, д-р Елена Алекова, ген. Златан Стойков, председател на Съюза на офицерите и сержантите от запаса и резерва, представители на Столична община, представители на посолства, тракийци и родолюбиви граждани.

Поклонението започна със заупокойна молитва в памет на загиналите герои на Тракия, която беше отслужена в храм „Св. Николай Софийски-Нови“

и продължи с поднасяне на венци и цветя пред паметника на духовния водач, будител и политик с тракийски корени Екзарх Антим I, издигнат от СТДБ в парк „Свети Николай Софийски“.

Литературната програма пред паметника на Одринци припомни за величавия подвиг на българските войни, които преди 110 години показаха чудеса от героизъм, изправени пред непревземаната Одринска крепост.

В словото си председателят на СТДБ **Кр. Премиянов** припомни трудния път на поробеното българско население към свободата и величието на Одринската епопея, като акцентира на актуалната задача днес (пълният текст на словото публикуваме отделно).

„През 1912 г. българските политици избират пътя на войната в името на справедливостта. Идеалът е политическото единство на всички българи, останали извън родината след 1878 г. При общонароден ентузиазъм българските войски се отправят на освободителна мисия срещу Османската империя. На 13/26 март 1913 г. българите превземат непристъпната турска крепост Одрин. Тази победа води до подписването на Лондонския мирен договор на 17 май

1913 г., който е международно признание за освобождението на Източна и Западна Тракия, на Родопите и Странджа, и тяхното присъединяване към Родината.

За съжаление, дните на ликуване са твърде кратки. Без да е загубила сражение, България не успява да осъществи своя национален идеал. Нарушавайки Лондонския договор турски войски навлизат в българските територии и реокупират Одринска Тракия, която на практика е обезбългарена чрез избиване и прогонване на българското население, чиито имоти са заграбени. Академик Любомир Милетич в книгата си „Разорението на тракийските българи“ записва, че трагедията на тракийските изселници е съпоставима с клането в Батак. За извършените зверства съвременни изследователи използват термина „геноцид“, който все още не е признат от българските политици. Въпреки материалните загуби и понесените човешки жертви, българската нация оцеля. Въпреки издевателствата и гоненията, тракийци останахме верни на девиза „Да не забравяме, но да не отмъщаваме.“

Продължава на 2-а стр.

ПЪТЯТ КЪМ СВОБОДАТА

Слово на Кр. Премиянов, председател на СТДБ, произнесено в Деня на Тракия, 26 март 2023 г.

Уважаема госпожо Йотова,
Уважаеми представители на Столична община,
Уважаеми народни представители,
Ваши превъзходителства,
Уважаеми представители на запасното войнство,
офицери, сержанти, войници,
Скъпи тракийци,
Уважаеми гости,

Днес сме се събрали, за да сведем глави в знак на признателност пред подвига на българските войни, загинали при превземането на Одринската крепост. На този ден почитаме и паметта на хилядите тракийци, които преди 110 години, прокудени от родните си места в Тракия, намират подслон в освободеното Отечество.

Петвековното османско владичество в българските земи е време на нечуван политически произвол, насилия и безправие, на жестока експлоатация и безогледно ограбване на населението, на народностна и религиозна дискриминация, на масово унищожение на културни паметници и ценности.

Свещено право на всеки поробен народ е да се бори за своето освобождение. Въоръжената борба на българския народ против поробителите преминава през хайдушкото движение и множество въстания, през четничеството и национално-революционното движение, за да стигне до Априлското въстание през 1876 г., което има съдбоносно значение за българската нация. То нанесе морален удар на османското господство и провокира международна акция в защита на българския народ по време на поредното изостряне на Източната криза. Провалът на Цариградската посланическа конференция на посланиците на Великите сили (дек.1876 г. – ян. 1877) развързва ръцете на Русия за обявяване война на Турция, довела до българското Освобождение през 1878 г. Границите на Санстефанска България съвпадат с етническите граници на българската възрожденска нация в Мизия, Тракия и Македония.

Откъсването на български територии и предаването им на съседни страни или връщането им в пределите на Османската империя по време на Берлинския конгрес, поражда огромно разочарование сред българското население, което продължава борбата за освобождение и обединение. Съединението през 1885 г. решава само част от българския национален въпрос чрез обединението на Княжество България и Източна Румелия. Извън българските държавни граници остават Одринска, Беломорска Тракия и Македония, чието население, оставено в границите на Османската империя страда от липсата на законност и от чуждия гнет.

Съединението подхранва надеждите за освобождение на останалите под османска власт тракийски българи, които вземат участие в избухналото през 1903 г. Илинденско-Преображенско въстание. Въпреки неуспеха, въстанието показва на европейска общественост, че българите ще продължат борбата за националната си независимост.

През 1912 г. българските политици избират пътя на войната в името на справедливостта. Идеалът е политическото единство на всички българи, останали извън родината след 1878 г. При общонароден ентузиазъм българските войски се отправят на освободителна мисия срещу Османската империя.

На 13/26 март 1913 г. българите превземат непристъпната турска крепост Одрин.

Продължава на 2-а стр.

ТРАКИЙЦИ ПОЧЕТОХА ДЕНЯ НА ТРАКИЯ...

Продължение от 1-а стр.

Но напомняме, че 110 години продължаваме да чакаме справедливост! Тракийци заслужават отговорна и последователна позиция за нанесените морални и материални щети, за убитите техни близки, за отнетото им движимо и недвижимо имущество от Турция.

Днес, в деня за прослава, помен и памет ще отдадем почит пред паметта на героите от Одринската епопея, които платиха с живота си за чужди грешки. Този ден ни задължава да изпитваме уважение и преклонение пред подвига на героите, но и да не забравяме, че ако през 1913 г. борбата се водеше по бойните полета, днес борбата трябва да се води на дипломатическото поле за защита на националните интереси и националното ни достойнство.

Вечна слава на героите! Да живее България!

В словото си вицепрезидентът **Илияна Йотова** заяви:

„Отново светът е разтърсен от война, отново сме свидетели на политически кроежи. Нарушихме обещанието „Никога повече“. Днес се говори повече за оръжие, отколкото за мир. Денят на Тракия и 110-годишнината от Балканската война трябва да бъдат нашата съвест, защото имаме дълг към тези преди нас и към поколенията след нас.

Скланяме глава пред подвига на смелите български войни, които оставиха костите си, за да я има свободна и обединена България, и с чест се бориха за своите събрата.

В дългата българска история славата и победите се редуват с дълбоки рани. Българските тракийци – тази рана не е затворена до днес. Цяла България е осеяна с паметници, под чиито гранитни снаги лежат костите на мъже и жени, на деца, чиято единствена вина беше, че са българи. Когато решиха да ги смачкат с един от най-големите геноциди на 20 век, тръгнаха към България с надежда, че ще намерят братски протегната ръка. Мнозина не успяха да достигнат до жадуваната свобода. Тъжните тракийски песни разказват за този дълъг и мъчителен път.“

Вицепрезидентът благодари на Съюза на тракийските дружества в България, че пази и предава паметта, и призова за по-голяма подкрепа за дейността му. Йотова увери, че президентската институция ще продължава да защитава интересите на тракийците. „Увлечени в непрестанни кризи, в политически страсти и интриги, забравяме паметните събития от дългата българска история, които носят уроци. Паметта обединява, а не разделя. Паметта трябва да предаваме на децата си“, подчерта Йотова.

Последваха патриотични песни и военни маршове, изпълнени от Гвардейския духов оркестър.

Паметта на героите от Одринската епопея беше почетена със свеждане на глава и едноминутно мълчание. Пред паметника бяха

поставени венци и цветя.

Денят на Тракия беше честван от тракийските дружества в цялата страна.

Регионално тракийско дружество в морската столица отбеляза Деня на Тракия с документален спектакъл в Арт салона на Радио Варна. В програмата бяха включени тематични военни маршове, документални кадри, снимков материал и стихове, посветени на 110 г. от Одринската епопея и подвига на българския войник през Балканската война. На фона на марша „Тракийски кумир“ беше открит дълбокия смисъл на празника, свързан и с отдаване на почит към паметта на хилядите българи – тракийски бежанци, намерили подслон в пределите на България и запазили родовата си памет.

На 30 март в Арт-салон на Радио Варна се проведе представяне на книгата на Тони Маркс „Нищо по-малко от вечност.“ То беше част от поредицата събития във Варна, свързани с Деня на Тракия и 110 г. от превземането на Одринската крепост. Един изключителен исторически роман, разкриващ съдбата на тракийските българи и събитията малко преди и след 1913 г. Събитието бе уважено от тракийци, литератори, музейни работници, представители на Община Варна и Държавен архив-Варна.

Главен организатор бе ТНИ-Варна, а водещ на събитието – г-н Симеон Кулиш-научен секретар на Тракийския научен институт, филиал Варна.

В гр. Стара Загора Общината, Втора Тунджанска механизирани бригада и Тракийско дружество „Одринска епопея“ традиционно отбелязаха Деня на Тракия с общоградски

музикален поздрав от Ансамбъл „Тракийска младост“ при СУ „Любен Каравелов.“

В Кърджали ТД „Тракийско сърце“ събра стотици тракийци в Дома на културата на празничен концерт. Гост на празника бе председателката на БСП Корнелия Нинова, която се обърна към присъстващите с думите:

„Здравейте, тракийци. Здравейте, кърджалийци. Благодаря ви, че сме заедно да отбележим важен ден от българския културно исторически календар – Деня на Тракия. Днес почитаме подвига на войните, спечелили Одринската битка. Днес отдаваме уважение към паметта на тракийските бежанци, намерили подслон в пределите на България и сили да запазят родовата памет. Като и към вас, техните наследници, затова, че тачите традициите. За това, че ги предавате на младите. Така се съхранява паметта, миналото, историята, но ние сме длъжни освен да я съхраним и да защитим правата на тракийците. Ние от БСП винаги сме ги подкрепяли. Сега сме единствената партия, която сме записали в програмата си, че ще защитаваме техните права за получаване на обезщетения и ще поставяме този въпрос в двустранния диалог с Република Турция“.

ТД „Пловдив“ и Народно читалище „Тракия-Пловдив 2008“ организираха тържествено честване на Деня на Тракия и 110 г. от Одринската епопея в Културен център „Тракарт“. В препълнената зала бяха отправени поздравления от доц. д-р Георги Йорданов, председател на Тракийско дружество „Пловдив“. Поздравителен адрес беше прочетен и от името на кмета на Община Пловдив Здравко Димитров. Емоционално слово за 110 години от Одринската епопея и за уроците на историята, които трябва да помним и да предаваме на бъдещите поколения, за героизма и себеотрицанието на българските войни в Балканската война, за трагизма на тракийските българи през лятото на 1913 г., поднесе доц. д-р Петър Ненков. Бяха връчени поздравителни адреси на юбиляри, дългогодишни членове на Тракийското дружество и читалището. Тържеството завърши с

музикален поздрав от Ансамбъл „Тракийска младост“ при СУ „Любен Каравелов.“

В Кърджали ТД „Тракийско сърце“ събра стотици тракийци в Дома на културата на празничен концерт. Гост на празника бе председателката на БСП Корнелия Нинова, която се обърна към присъстващите с думите:

„Здравейте, тракийци. Здравейте, кърджалийци. Благодаря ви, че сме заедно да отбележим важен ден от българския културно исторически календар – Деня на Тракия. Днес почитаме подвига на войните, спечелили Одринската битка. Днес отдаваме уважение към паметта на тракийските бежанци, намерили подслон в пределите на България и сили да запазят родовата памет. Като и към вас, техните наследници, затова, че тачите традициите. За това, че ги предавате на младите. Така се съхранява паметта, миналото, историята, но ние сме длъжни освен да я съхраним и да защитим правата на тракийците. Ние от БСП винаги сме ги подкрепяли. Сега сме единствената партия, която сме записали в програмата си, че ще защитаваме техните права за получаване на обезщетения и ще поставяме този въпрос в двустранния диалог с Република Турция“.

В гр. Хасково ТД „Георги Сапунаров“ и НЧ „Тракия 2008“ организираха поклонение пред паметника на Незнайния воин, който бе отрупан с венци и цветя от тракийци, от представители на политически партии и граждани.

Продължава на 3-а стр.

ПЪТЯТ КЪМ СВОБОДАТА

Продължение от 1-а стр.

Тази победа води до подписването на Лондонския мирен договор на 17 май 1913 г., който е международно признание за освобождението на Източна и Западна Тракия, на Родопите и Странджа, и тяхното присъединяване към Родина.

За съжаление, дните на ликуване са твърде кратки. Без да е загубила сражение, България не успява да осъществи своя национален идеал. Нарушавайки Лондонския договор турски войски навлизат в българските територии и реокупират Одринска Тракия, която на практика е обезбългарена чрез избиване и прогонване на българското

население, чиито имоти са заграбени. Академик Любомир Милетич в книгата си „Разорението на тракийските българи“ записва, че трагедията на тракийските изселници е съпоставима с клането в Батак. За извършените зверства съвременни изследователи използват термина „геноцид“, който все още не е признат от българските политици.

Въпреки материалните загуби и понесените човешки жертви, българската нация оцеля. Въпреки издевателствата и гоненията, тракийци останаха верни на девиза „Да не забравяме, но да не отмъщаваме.“ Но напомняме, че 110 години продължаваме да чакаме справедливост!

Тракийци заслужават отговорна и последователна позиция за нанесените морални и материални щети, за убитите техни близки, за отнетото им движимо и недвижимо имущество от Турция.

Днес, в деня за прослава, помен и памет ще отдадем почит пред паметта на героите от Одринската епопея, които платиха с живота си за чужди грешки. Този ден ни задължава да изпитваме уважение и преклонение пред подвига на героите, но и да не забравяме, че ако през 1913 г. борбата се водеше по бойните полета, днес борбата трябва да се води на дипломатическото поле за защита на националните интереси и националното ни достойнство.

Вечна слава на героите! Да живее България!

РОДОЛЮБЦИ ПОСЕТИХА „ПЕТРОВА НИВА“ В НАВЕЧЕРИЕТО НА ДЕНЯ НА ТРАКИЯ ПО ИНИЦИАТИВА НА ИНЖ. ПЕТЪР КЪНЕВ

Водачът на листата на Коалиция „БСП за България“ от 2-ри МИР – Бургас инж. Петър Кънев и областният председател на БСП – Бургас Стойко Танков участваха в посещение на историческата местност „Петрова нива“ в Странджа в навечерието на Деня на Тракия – 26 март – празник на тракийските българи. Посещението беше иницирано от инж. Кънев и от българския лекар проф. Иван Гаврилов. На мястото дойдоха много гости, дарители и общественици, които заедно поднесоха венци и цветя на паметника, издигнат за да напомня за важна част от българската история.

Придружени от кмета на Община Малко Търново Илиян Янчев, председателя на Тракийско дружество „Дико Желебов“ Георги Бъклев и от ръководителя на програмно – координационния център за научни изследвания „Екопан“ д-р Стефан Пейков, присъстващите посетиха църквата „Света Петка“, разгледаха музейната експозиция и се запознаха с богатата колекция от копия на карти, сред които е изложена и първата карта на Тракия.

■ Инж. П. Кънев в параклиса на Петрова нива

ТРАКИЙЦИ ПОЧЕТОХА ДЕНЯ НА ТРАКИЯ...

Продължение от 2-а стр.

В гр. Поморие ТД „Одринска епопея“ откри и освети паметна плоча на тракийските бежанци. На събитието присъстваха десетки потомци на тракийските бежанци и гости на празника, сред които и почетният председател на местното тракийско дружество, почетен гражданин на Поморие и основоположник на идеята за изграждане на паметника – Елена Мурджева. Мемориалът беше осветен от Негово преосвещенство Агагополски епископ Йеротей, протойерей Борис Георгиев от храм „Свето Рождество Богородично“ и свещеници. Преди официално да бъде открит паметника, в основата му бе положена пръст, донесена от родното за тракийци село Ениджия – едно от големите български села в Одринския вилает на Османската държава, разположено в полето на Източна Тракия. Кметът Иван Алексиев благодари на всеки, допринесъл за осъществяването на тази идея. „Да помним, да не забравяме родовата си памет и да я предаваме на децата си, защото така ще просъществува и България. Днес отдаваме почит на всички загинали герои, но денят е и празник, с който поздравявам всички тракийци и им пожелавам здраве и още дълги години да пазят и помнят традициите и поуките от преди 110 години“, каза кметът Алексиев.

За събитията от 1913 г. и след нея говори и проф. Георги Михов, член на Върховния комитет на Съюза на тракийските дружества в България и официален гост на събитието. Поздра-

вителен адрес за Деня на Тракия и по повод официалното откриване на паметна плоча на тракийските бежанци бе изпратен от областния управител на област Бургас проф. Мария Нейкова.

Ана Тодорова, председател на тракийското дружество, връчи свидетелства за дарение на дарителите. Програмата с надслов „Тракия: песен неизпята и сълза неизплакана“ продължи с празничен поздрав от група „Тракийка“ към Тракийско дружество „Одринска Епопея“.

ТД „Лазо Лазов“ с председател Божанка Николова в гр. Средец организира на 23 март в „Клуб на любознателните“, към дружеството беседа, посветена на бележитата дата. На следващия ден, тракийци, съвместно с представители на Община Средец, поставиха цветя, в знак на благодарност, пред паметника, издигнат в чест на войводата Лазо Лазов, на участниците в Илинденско-Преображенското въстание от 1903 г. и на бежанците, заселени в Средецкия край. Вечерта, салонът на читалище „Пробуда“ беше изпълнен до краен предел от средецчани за организирания от Тракийското дружество, празничен концерт. В него взеха участие певческите групи към дружеството, както и други, местни танцови и певчески групи и индивидуални изпълнители.

Тракийци в Несебър празнуваха с концерт на Фолклорна група „Българка“ към НЧ „Яна Лъскова-1905“, рецитал на тема „Тракийска голгота“ в изпълнение на артисти от общинския театър и поднесоха цветя пред паметника на тракийските и македонски бежанци.

Тракийско дружество „Яни Попов“ и Община Ивайловград отбелязаха празника с шествие и поднасяне на венци и цветя пред паметниците на тракийските революционери Яни Попов, Капитан Петко Войвода и Димо Николов.

Тракийци в Созопол организираха концерт в навечерието на Деня на Тракия, а на 26 март в клуба на Тракийско дружество „Яни Попов“ бе отслужена панихида в присъствието на членовете на сдружението и неговия председател Гено Пухов, кмета Тихомир Янакиев, зам.-кмета Тодор Дамянов, председателя на ОбС Георги Пинелов, общински съветници, кмета на с. Равадиново Иван Пазвантов и признателни граждани. Последва полагане на венци и цветя пред паметните плочи на Димитър Ташев, Димо Русев и Яни Попов, както и на бюст-паметника на Капитан Петко войвода.

Тракийци в Свиленград отбелязаха Деня на Тракия с тържествен концерт в Градския парк и поднасяне на венци и цветя пред паметника на героите, шурмували Одрин през 1913 г. В церемонията по поднасяне на венци и цветя участваха кметът на общината Анастас Карчев, наследник на тракийски бежанци, представители на Общинския съвет и Областната администрация, Василка Вангелова, председател на тракийското дружество в Свиленград, представители на ТД „Капитан Петко войвода“, Казанлък, представители на политически партии и обществени организации, граждани и гости на града.

Продължава на 6-а стр.

26 МАРТ – ДЕН НА ТРАКИЯ

(поглед от Странджа)

Георги БЪКЛЕВ
председател на ТД „Дико Желебов“
гр. Малко Търново

Празникът на тракийските българи, организирани в Съюза на тракийските дружества в България, е 26 март – Денят на Тракия.

Руско-Турската освободителна война завършва с подписването на 3 март 1878 г. на Сан Стефанския мирен договор, с който се възстановява Българската държава. На следващата година Берлинският конгрес връща голяма част от освободените територии в пределите на Османската империя. Българите от Македония и Тракия (Одринско) не могат да се примирят с робската си участ и започват да се организират за своето освобождение. През 1894 г. възникват дружествата на Македонската революционна организация. На 12 май 1896 г. във Варна, братята Петър и Никола Драгулеви, заедно с капитан Петко войвода, организират Учредително събрание на организацията на тракийските българи, която наричат „Странджа“. Тази дата се възприема за начало на Тракийското организирано движение. На 19.02.1897 г. в Бургас се провежда Учредителен конгрес на дружество „Странджа“, на който присъстват 36 делегати от всички тракийски дружества. Същевременно Македонската революционна организация провежда през 1896 г. Солунския конгрес, на който организацията се преименува на ВМОРК, по-късно – ВМОРО (Вътрешна македоно-одринска организация). За ръководител на организацията се утвърждава Гоце Делчев.

В началото на 1900 г. дружество „Странджа“ се влива във ВМОРО. Дейността на организацията се засилва след като през април 1900 г. Гоце Делчев, заедно с Лазар Маджаров и Стоян Лазов, посещават Лозенградски, Малкотърновски, Бунархисарски и Визенски райони. Започва подготовката на народа от Тракия и Македония за повсеместно въстание. На конгреса на Петрова нива 47 делегати вземат решение за въстание. Въстанието избухва на 19 (6 ст. ст.) август 1903 г. Въстаниците освобождават Малкотърновски и част от Бунархисарски и Лозенградски революционни окръзи, като за около 20 дена тук се създава т. н. Странджанска комуна. Въстанието е жестоко потушено от 40 хилядна редовна турска войска, командвана от Шукри паша – над 60 опожарени села, хиляди убити, 20 000 изселени в България.

Балканската война 1912–13 г. е светла страница от новата българска история. Във войната се включват много от участниците в Илинденско-Преображенското въстание, както и много българи от Македония и Одринско в опълченски дружини. В късо време българските войски стигат до отбранителната турска линия пред Чаталджа – само на 30 км от Цариград. Единствено непревзета остава Одринската крепост. Одринската крепост е защитавана от 60 000 гарнизон с 500 оръдия, командвани от Шукри паша и според мнението на много военни специалисти е непревземаема. Крепостта е обсадена от Втора българска армия, командвана от генерал Никола Иванов. Операцията по превземането на Одрин се ръководи от генерал Георги Вазов и започва на 24 (11 ст. ст.) март 1913 г. След кръвопролитни боеве, на 26 (13 ст. ст.) март крепостта пада, Шукри паша е пленен. С падането на Одрин свършва и войната и на 30 (17 ст. ст.) май 1913 г. със съдействието на Великите сили в Лондон е сключен мирният договор. Точка 2 на договора гласи: Турската империя отстъпва на съюзните владетели всички територии на своята империя на Европейския континент на запад от линията Мидия – Енос, с изключение на Албания.

България получава по Лондонския мирен договор почти цяла Тракия на запад от линията Мидия – Енос до река Места, с 5 пристанища на Бяло море. Общата територия на страната става 175 000 кв. км, по-голяма от Санстефанска България.

За България и за тракийци настъпва звезден миг. За първи път се признава в официален договор, подписан от Великите сили, свободата на Източна и Западна Тракия и тяхното присъединяване към майката отечество. В това е и дълбокият смисъл за възприемането от тракийците на датата 26 март като „Ден на Тракия“.

26.03.2023 г.
м. Петрова нива

ТРАКИЙЦИ ПОЧЕТОХА ДЕНЯ НА ТРАКИЯ

ТРАКИЙЦИ ПОЧЕТОХА ДЕНЯ НА ТРАКИЯ

▪ Свиленград

▪ Свиленград

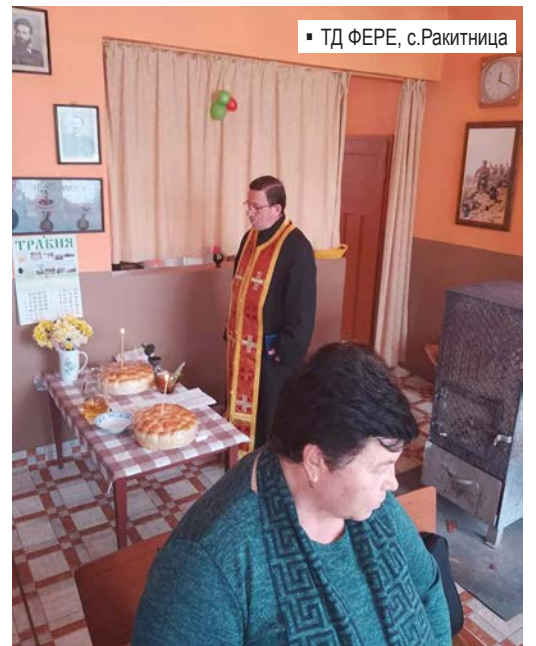
▪ Крумовград

▪ с. Генерал Инзово

▪ с. Генерал Инзово

▪ ТД ФЕРЕ, с.Ракитница

▪ Сливен

▪ Харманли

▪ Ивайловград

▪ Харманли

▪ ТД ФЕРЕ, с.Ракитница

▪ Търговище

▪ Крумовград

▪ Сливен

▪ Търговище

ХАСКОВО ТАЧИ ВОЙВОДАТА ТАНЮ НИКОЛОВ

ЗЛАТКА МИХАЙЛОВА, СНИМКИ: ЯНКО НАЙДЕНОВ

150 годишнината от рождението на войводата Таню Николов отбелязва Регионалният исторически музей в Хасково. Подредена е изложба „За свободна и обединена България“ с автори д-р Красимира Узунова, историк, и Людмил Каравасилев, публицист и експерт по комуникации.

Таню войвода сред тракийки в Пловдив

Войводата Таню Николов с македоно-одрински опълченци

На няколко табла са изложени снимки и текстове за ранните години в Хасково, за семейството и военната кариера на легендарния войвода, участието му в борбите за освобождение на Тракия и Македония. С четата си той участва в Преображенското въстание в Тракия, Балканската война го заварва с чета в Македония. След Първата световна война Тане Николов е избран за член на ръководството на Вътрешната тракийска революционна организация. През 1920 г. е сред организаторите на българо-турска съпротива срещу гръцкото управление в Западна Тракия. През 1922 г. е назначен за главен войвода на четите на новоосновената Българо-турска вътрешна тракийска революционна организация и ръководи 13 български и 7 турски чети. Изследователите казват, че неговите четници никога не са били разгромявани.

Бил се за България в три войни, преживял стотици битки, той е убит през 1947 г. арестантска килия в Асеновград след разпра за имот.

Според Коста Църнушанов, деец на ВМРО, историк, публицист и фолклорист, Тане Николов е прототип на героя на Димитър Талев от романа „Гласовете ви чувам“, войвода та Ганев.

През 1993 г. хасковският музей издаде сборник със заглавие „Таню Николов – войводата“ с доклади и научни съобщения на историци и краеведи.

Войводата Таню Николов – град Хасково, 1906 г.

ТРАКИЙЦИ ОТДАДОХА ПОСЛЕДНА ПОЧИТ КЪМ ОТЕЦ АЛЕКСАНДЪР ЧЪКЪРЪК

На 19 март 2023 г. в православната църква „Свети Георги“ в Одрин Старозагорският митрополит Киприан и свещеници от България и Гърция отслужиха света заупокойна литургия за отец Александър Чъкърък, който през годините работеше неуморно за защита на българщината и тракийската кауза, за опазване на християнската вяра и традиции.

За последна почит към отец Чъкърък, който беше член на Върховния комитет на Съюза на тракийските дружества в България, дойдоха Красимир Премянов, председател на СТДБ, Краснодар Беломорски, зам. председател на ЦР на СТДБ, Маргарит Петров, зам.-председател на ВК на СТДБ и председател на ТД „Бойко Чавдаров“ в Харманли, Кирил Сарджев, член на ЦР на СТДБ и председател на ТД „Георги Сапунаров“ в Хасково, Цанко Атанасов, член на ЦР на СТДБ и председател на Старозагорското тракийско дружество, членовете на ВК на Съюза: член-кореспондент проф. Георги Михов, д-р Ваня Иванова, гл. редактор на в. „Тракия“, Василка

Вангелова, председател на ТД „Тракия“ в Свиленград, представители тракийски дружества от цялата страна. Последна почит към отец Чъкърък отдадоха кметовете на Малко Търново, Кърджали и Одрин Илиян Янчев, Хасан Азис и Реджеп Гюркан, посланикът ни в Турция Ангел Чолаков, генералните консули на България в Истанбул и Одрин – Васил Вълчев и Борислав Димитров, представители на българската дипломатическа мисия в Турция, свещеници от България, Гърция и Турция, енорийският свещеник на Кърджали отец Петър Гарена и много родолюбиви българи.

Съболезнователни адреси и венци изпратиха президентът на Република България Румен Радев, вицепрезидентът Илиана Йотова, служебният премиер Гълъб Донев, представители на държавни и обществени организации от България и Турция.

Отец Чъкърък бе положен в двора на храма „Свети Георги“ в Одрин след като президентът на Турция Реджеп Тайип Ердоган е подписал указ това да се случи.

Дълбок поклон пред светлата му памет!

ТРАКИЙЦИ ПОЧЕТОХА ДЕНЯ НА ТРАКИЯ...

Продължение от 3-а стр.

Тракийски народни песни изпълниха фолклорните групи към тракийските дружества в Свиленград и Казанлък. Поднесени бяха венци и цветя пред паметника на ген. Никола Иванов, на Капитан Петко войвода на граничния пункт и на паметния знак „Кръстно знамение“.

Тракийско дружество „Стоян Мавродиев“ в Търговище заедно с Регионална библиотека „Петър Стъпов“ представиха Енциклопедия „Тракия“. На срещата присъстваха партньори на тракийци от Регионален исторически музей Търговище, д-р историческите науки Тоня Любенова, Десислав Неделчев, представители от

Държавния архив в града Петър Петров и Михаела Петрова от Военно окръжие Търговище, Росица Георгиева – завеждаща отдел Култура в община Попово, Борислав Гуцанов от Националния съвет на БСП, д-р Светослав Стефанов областен председател на БСП Търговище, Деница Костова Младежко обединение на БСП. Фолклорната формация от село Макариополско, членове на дружеството. Носители на редица отличия представиха песни от тракийския фолклор. Тракийци от Търговище посрещат с признание, одобрение и благодарност публикуването на Енциклопедията.

В Харманли честването

започна с тържествен рецитал и песен за Тракия, и продължи с поднасянето на цветя на паметника на Капитан Петко войвода. Маргарит Петров, председател на ТД „Бойко Чавдаров“ припомни, че от 2006 година 26 март е признат официално и от българското правителство за Ден на Тракия. Дошли да поднесат цветя на паметника на Капитан Петко Войвода и да отдадат почит пред подвига на българските войни, паднали край Одрин и по тракийските полета бяха Мария Киркова, кмет на Община Харманли, Валентина Димулска, заместник кмет, Йордан Малинов, председател на ОбС в Харманли, ученици и граждани.

Тракийци в Димитровград празнуваха Деня на Тракия с песни и цветя през паметниците на героите.

В гр. Крумовград почетоха паметта на героите пред паметниците с поднасяне на венци и цветя. Тържеството бе организирано от ТД „Тракия 1922“ с председател Иван Мамирев.

В с. Генерал Изово 26 март бе честван с много цветя и празнични слова, с надежда да се събуди надеждата и вярата по-добро утре. В празника се включи и Галин Пантелеев – потомък на тракийци, два мандата кмет на селото, общински съветник и кандидат за народен представител. Тракийско дружество „Странджа“ в Бургас организира празничен кон-

церт, посветен на Деня на Тракия. Паметта на героите бе почетена пред паметниците с венци и цветя.

Тракийци от гр. Ямбол почетоха Деня на Тракия и паметта на героите пред паметника на тракийските бежанци, символ на тежката им бежанска орис, напомнящ за миналото и насочващ към бъдещето.

В града на 100-те войводи (Сливен) честването започна със заупокойна молитва, отслужена от отец Йоан, пред новосменената паметна плоча на загиналите през 1913 г. тракийци от Одринска Тракия. Плочата е изготвена и поставена в чест на празника. Тя е дарение от тракиеца, патриот и родолюбец Цветан Вълчев. Слово за Деня на Тракия произнесе председателят на дружеството Кирил Киряков. По случай празника с Енциклопедия „Тракия“ и поздравителен адрес бяха наградени Димитър Пантелеев, почетен председател на дружеството, за приноса му към тракийското движение и Марина Бакшева по случай 80-годишния ѝ юбилей. Празникът завърши с полагагане на цветя пред паметната плоча и песен за Тракия, изпълнена от хор „Тракия пее“.

Информация за Деня на Тракия беше публикувана от редици медии, сред които БТА, печатните и електронни медии в столицата и страната.

СЪЮЗ НА ТРАКИЙСКИТЕ ДРУЖЕСТВА В ВЪЛГАРИЯ

1000 София
ул. „Стефан Караджа“ № 7А

e-mail: stdb_sofia@abv.bg
тел.: +359 2 987 48 96; тел./факс: +359 2 987 57 53

ДО
ПРОФ. Д-Р ГЕНОВЕВА МИХОВА,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ФИЛИАЛА
НА ТРАКИЙСКИЯ НАУЧЕН ИНСТИТУТ
ГР. ВАРНА

УВАЖАЕМА Г-ЖО МИХОВА, СЪПИ КОЛЕГИ,

Приемете нашите поздравии и пожелания за ползотворна работа на Общото събрание на филиала на ТНИ във Варна. Ние високо ценим Вашия принос за опазване на историческата и научна памет на тракийските българи и за защита на справедливата им кауза.

Позволете да изразим нашата убеденост, че през настоящата юбилейна година за тракийци с Вашето активно участие успешно ще отбележим 120-годишнината от Илинденско-Преображенското въстание и 110 години от Одринската епопея.

Пожелаваме Ви, съпи колеги от филиала на ТНИ във Варна, дълг творчески живот, нови научни достижения и със същата отдаденост да служите на справедливото тракийско дело.

С УВАЖЕНИЕ,
КРАСИМИР ПРЕМЯНОВ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СТДБ

ЧЛ.-КОР. ПРОФ. Д-Р ВАСИЛ ПРОДАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ТНИ

ОБЩО ОТЧЕТНО-СЪБРАНИЕ НА ТРАКИЙСКО ДРУЖЕСТВО „ОДРИНСКА ЕПОПЕЯ“, СТАРА ЗАГОРА

На 18 март 2023 г. се проведе Общо отчетно – събрание на Тракийско дружество „Одринска епопея“ – Стара Загора, при следния Дневен ред:

1. Отчетен доклад за дейността на Тракийското дружество за периода 16.04.2022 г. до 18.03.2023 г.
2. Годишен финансов отчет – изпълнение на бюджет 2022 г.
3. Приемане на план-програма за дейността на ТД „Одринска епопея“ за 2023 г.
4. Приемане на бюджет за 2023 г.
5. Разни.

Гости на събранието бяха г-н Емил Христов, член на ВК на СТДБ и зам.-председател на 44-то Народно събрание.

За водещ на събранието бе избрана Кирилка Иванова – член на Управителния съвет на дружеството.

Отчетен доклад за дейността от периода от 16.04.2022 г. до 18.03.2023 г., изнесе председателят на дружеството Цанко Атанасов.

Приветствие към присъстващите в залата отправи г-н Емил Христов.

По време на форума Николай Хаджиев презентира на мултимедия снимки от дейността на дружеството за отчетния период.

Счетоводителят на дружеството Йорданка Хазърва, представи финансов отчет за изпълнение на бюджет 2022 г. и проекто-бюджет за 2023.

Председателят представи план-програмата за дейността през настоящата година.

След изказванията всички материали на събранието бяха единодушно приети.

АВТОР: ЗЛАТКА МИХАЙЛОВА,
СНИМКА: ЯНКО НАЙДЕНОВ

ТРАКИЙЦИ В ХАСКОВО ЧЕСТВАХА ЮБИЛЯРКА

В навечерието на Деня на Тракия хасковски тракийци отбелязаха тържествено личния юбилей на дългогодишната деятелка Недялка Демирева. Доскорошната ръководителка на успешната фолклорна певческа група „Тракийска дъга“ бе поздравена от председателя на настоятелството на читалище „Тракия 2008“ Димитрийка Храстова и председателя на Тракийското дружество „Георги Сапунаров“ Кирил Сараджев. Цветя, песни,

пожелания за здраве, радостни дни и дълголетие получи юбилярката.

За активната си дейност за съхраняване на тракийския бит и култура и автентични тракийски народни песни Недялка Демирева е наградена с юбилеен златен медал „Капитан Петко войвода“.

Потомка на бежанци от Беломорска Тракия, наскоро Демирева събра в книга вълнуващите ис-

тории на бащиния и майчиния си род. Скромното издание, което се превърна в събитие за тракийската общност и обогати краварската литература, получи отзвук и извън хасковски регион. Колеги, някогашни ученици на Демирева, тракийци от страната не спират да поздравяват авторката за нейния труд, който припомня на читателя заръката „Бащино огнище не забравяй!“

ТРАКИЙЯ – Орган на Съюза на тракийските дружества в България – София 1000, ул. „Стефан Караджа“ 7-А, тел.: 02/987 48 96 Печат: НЮЗПРИНТ ЕООД

Абонирайте се!

Каталожен
номер

759

Издава: Върховният комитет

Редакционна колегия: Главен редактор д-р Ваня ИВАНОВА, чл.-кор. на БАН проф. Васил ПРОДАНОВ, чл. кор. на БАН Иван ГРАНИТСКИ, д-р Динко СТРАНСКИ, Мария БОЖКОВА, Хубен СТЕФАНОВ; [Тодор КОРУЕВ] Дизайн: Мария БУДЕВА; e-mail: stdb_sofia@abv.bg, факс: 02/987 57 53

БАНКОВА СМЕТКА
СТДБ (за вестника)

IBAN: BG34STSA93000001682816 BIC: STSABGSF
Банка ДСК ЕАД, клон 1, ул. „Княз Ал. Батенберг“ – София 1000

КОРЕСПОНДЕНТИ: Недка ГОСПОДИНОВА (Перник) – 076/60 13 67; Димитринка СМОЛЕВА (София) – 02/412 12 36, 0886 746 044; Златка Янева (Сливен) – 0897601560; Анета Георгиева (Хасково) – 0894 044 420; Веска Ламбова (Шумен) – 0877 71 85 03; Мария ИВАНОВА (Ямбол) – 046/66 35 40

Изпращайте текстове не по-дълги от 4 стандартни машинописни страници (1800 знака). Хонорари за публикуването им не се дават.

КОЙ ВСЪЩНОСТ ДЕЗИНФОРМИРА „ДЕМОКРАТИЧНИТЕ ОБЩЕСТВА“?

ПРОФ. Д-Р НИКОЛА АВРЕЙСКИ

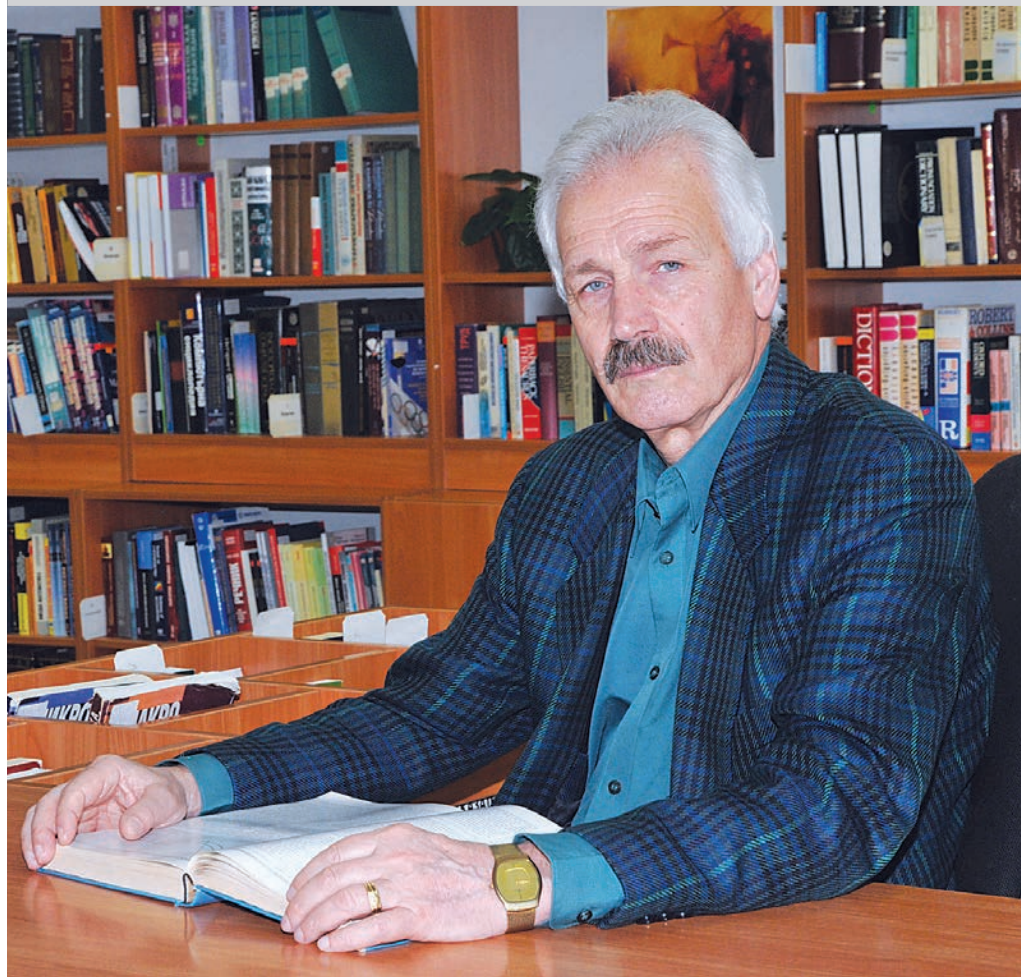
Продължение от миналия брой

Митингът се трансформира като истински поход за мир, преминал от НДК по ул. „Витошка“ през Ларгото до „триъгълника на властта“, като пред сградите на Министерския съвет и на Президентството бяха произнесени нови десетина речи. В социалните медии може да се види многохилядното множество (около 7 хиляди участници) и как то изпълни цялата ул. „Витошка“ от НДК до катедралата „Св. Неделя“, а после – и Ларгото. Походът за мир продължи през сградата на Народното събрание до Орлов мост и оттам – обратно до Паметника на Цар Освободител. Този уникален граждански поход за мир, предварително разрешен и охраняван от засилено полицейско присъствие, продължи цели 4 часа пред погледите на хиляди други граждани и гости на столицата.

Оказа се, че това не е новина за завладените български национални медии. Тук ще оставим настрана отказа на bTV дори да съобщи за събитието във вечерната си информационна емисия, макар че то бе приключило часове преди нея, както и срамежливата кратка информация от четири изречения за похода в страната, съпроводени със снимка на трибуната пред НДК с десетина човека на нея на телевизия NOVA. Все пак става дума за любезно продадени национални електронни медии на чужденци, за да се опитат да направят това, което българските им слуги не успяха – да превърнат българите от русофили в русофоби.

В правото сме обаче да поставим редица въпроси. Първият от тях е: Защо БНТ, която се издържа от нашите пари и е длъжна да отразява обективно националния живот и събитията по света без всякакви политически и идеологически пристрастия, пропусна да информира във вечерната си информационна мисия своите милионни зрители за похода за мир в столицата и страната, за който имаше вече маса снимки и клипове в социалните мрежи? Кой всъщност не видя тази огромна маса от хора, преминала през

ПО ПОВОД ОТКАЗА НА БНТ ДА ОТРАЗИ ПОХОДА ЗА МИР

целия център на София и дори на стотина метра от сградата на самата БНТ? Или по-точно: Кой забрани на БНТ българските граждани да бъдат информирани за него?

Другата държавна информационна агенция намери кураж да отрази похода за мир, но забележете как: с много кратък репортаж за протест на „стотици“ (!!!) хора, съпроводена със снимка, на която се виждат само няколко (!) човека. Възникват напълно резонните въпроси: Що за професионализъм на БТА е това? Кой носи персоналната отговорност за карикатурното представяне на такова невиждано през последния четвърт век събитие в центъра на българската столица?

Тези смайващи примери как национални медии са въввлечени в кампанията за дезинформиране на българското общество по толкова ключови теми за настоящето и бъдещето на Бълга-

рия поставят остро и въпроса пред СЕМ: Ще предприеме ли СЕМ някакви конкретни действия, за да изясни кой стои в дъното на тази смайваща манипулация на българското публично пространство, да избличи виновните и да поиска те да понесат своята отговорност, за да бъдат пресечени по-нататъшни опити за издевателства над истината?

Като оправомощени граждани на зараждащото се истинско гражданско общество (а не псевдогражданското, намиращо се на чужда ясла!), ние сме в правото си да напомним, че пред медиите има алтернатива: или слугинско включване в оркестрираните медии на „свободния свят“ в името на сребролюбието, кариерата и славата, или достойно изпълнение на журналистическия дълг спрямо общественния договор на гражданите с държавата. Последното е особено трудно и дори рисковано в регионите на погранично триене на „тектоничните плочи“ между цивилизациите, ако използваме терминологията на американския политически пророк проф. Самюъл Хънтингтън, което той обикновено илюстрираше с Балканите като особено характерен случай (5). Да, сигурно е трудно. Но ние, потребителите на медийна информация, сме в правото си да очакваме от журналистите истински професионализъм и гражданска смелост просто в името на истината. А предизвикателството си струва, защото истината все някога излиза наяве!

професионализъм и гражданска смелост просто в името на истината. А предизвикателството си струва, защото истината все някога излиза наяве!

(1) Хъксли, О. Прекрасният нов свят. Варна, 1990.

(2) Пак там, с. 19, 22.

(3) Чомски, Н. Необходими илюзии. Промиване на мозъците в демократичните общества. София, 2005. Вж. също Чомски, Н. Какво всъщност иска Чичо Сам. София, 2001, с. 162 – 163.

(4) Журд, П. Машина за втеляване. – В: Монд дипломатик, август 2007.

(5) Вж. Хънтингтън, С. Сблъсъкът на цивилизациите и преобразуването на световния ред. София, 1999

Източник: 24may.bg

Изложба в гр. Стара Загора, посветена на 110 години от Одринската епопея

По случай Деня на Тракия на 21 март в ГПЧЕ „Ромен Ролан“ в Стара Загора бе открита изложба под надслов „За свободата на братя“, в която бе проследена българската войнска чест и слава по време на Балканската война.

В организирането на мероприятията участие взеха учениците от 10 клас, с ръководител г-жа Мариана Петрова:

Персиана Григорова Пенчева

10 а клас

Сияна Руменова Райкова

10 б клас

Кристина Стойкова Стойкова

10 б клас

Христина Златкова Генчева

10 в клас

Росица Савова Бъчварова

10 д клас

Адриана Александрова Марчева

10 з клас

Симеон Емилов Стоянов

10 б клас

Вокалната група към гимназията, с ръководител Ганка Добрева, изпя песента „Ясен месец“, химнът на Странджа, а танцовата – с ръководител Тания Александрова, представи хоро от тракийската фолклорна област.

Всички участници в проявата получиха много висока оценка от гостите, както и грамоти, а участниците в историческите форуми и сувенир – кръст за храброст,

посветен на 22 септември 1908 година – Денят на българската независимост, издание на РИМ – град Стара Загора.

Гости на представянето бяха г-жа Т. Николова – директор на гимназията, г-жа Ек. Бояджиева – заместник директор на ГПЧЕ „Р. Ролан“, г-жа М. Цоловска – представител на РУО – Стара Загора, г-н П. Мирчев – уредник в Регионален исторически музей, г-н Цанко Атанасов – председател на Тракийско дружество „Одринска епопея“, учители и ученици. Ак-

цент в изложбата бе не само героизмът на бойците, но и човечността, милосърдието на българските лекари и сестри, които помагат, както на ранените българи, на цивилното население, така и на врага, на ранените турски войници. За това свидетелстват спомените на участниците в събитията и фотосите, стигнали до нас. Отбелязано бе и мястото на Стара Загора във войната.

В хода на Балканската война, България мобилизира над 600 000 души, печели най-важните победи

по трудното тракийско направление край Бунархисар и Люлебургас, превзема считаната за непревземаема и укрепена от немски специалисти Одринска крепост, използва авиацията за бойни цели и българската армия показва безпределна храброст и самоотверженост. Народното въодушевление е било изключително. Това е война, която има справедлив, народоосвободителен характер и продължава тежестта на българина и неговият стремеж към свобода още от Възраждането.